

קובץ

האור לחיים

שנה
שביעית

מאמרים ושיחות
מזן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

ראש השנה
פרשת האזינו (שבת תשובה) תשפ"ה

תחיל שנה זמרימותיה

תזכורת:
עירובי תבשילין

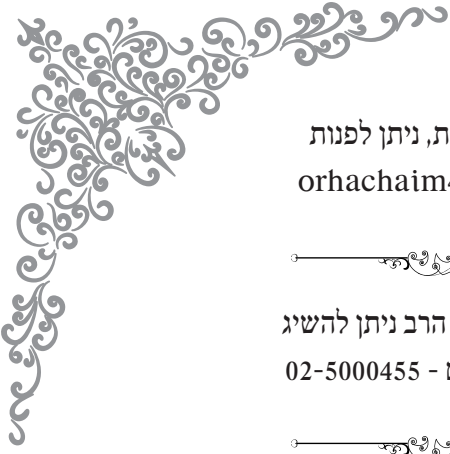
זמני החג ושבת

ר"ת	צאת השבת	הדלקת נרות (שבת קודש)	הדלקת נרות (א' דר"ה)	י-ם
19:36	18:54	** 18:04	* 18:06	י-ם
19:32	18:52	18:02	18:05	ת"א
19:33	18:53	18:03	18:06	חיפה
19:35	18:53	18:04	18:06	ב"ש

* לנהגים 40 דק': 17:46 ** 17:44

הזמנים עפ"י לוח המאזני בדינאית מוסדות "אור החיים"

להארות או הערות, ניתן לפנות
orhachaim4@gmail.com

דיסקים של שיעורי הרב ניתן להשיג
במשרדי אור החיים - 02-5000455

בס"ד ניתן לשמוע את השיעורים בשידור חי
בימים שלישי וחמישי בין השעות 21:00-22:00
קול הדף - 02-6400000
orhachaim.co.il

המעוניינים לסייע בהדפסת החוברת לשם זיכוי הרבים,
או להקדיש את העלון לרפואה, להצלחה, או לעילוי נשמה וכדו',
יוכלו לפנות באמצעות מייל:

orhachaim4@gmail.com
02-5380014 02-5000455 או בטלפון:
052-7129793

יוצא לאור ע"י "מכון אור החיים"
רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים

תוכן עניינים

ראש השנה - פרשת האזינו (שבת תשובה) תשפ"ה

חלק מהמאמרים נלקטו מתוך הספר "משכני אחריד" - חומש דברים

ראש השנה:

- 1 זהירות - לא להישאר אדיש!
- 6 אשרי העם יודעי תרועה

פרשת האזינו:

- 19 זהירות בכבוד הזולת
- 22 הכל בהשגחה עליונה

זהירות - לא להישאר אדיש!

בפסק הדין, פטרו השופטים את הנידון הראשון לחיים ולשלום, ואילו על הנידון השני גזרו גזר דין מוות בתליה.

ונימוקם עימם: זה שרעד מפחד, הוכיח שהוא מכבד את השופטים, מכבד את חוקי המדינה ולא ישוב ויחטא. לעומתו הנאשם שהראה אדישות - אסור שישאר בחיים! הוא יהרוס את המדינה, כי הוא מזלזל בחוקיה ובשופטיה.

מי שחודש אלול עובר עליו, ועולם כמנהגו נוהג, לא מרגיש אצלו פחד מהדין - נמצא בסכנה גדולה.

בימים אלו, חובה שתהא מרגשת על כל אחד איימת הדין, ובכך יראה

כולנו נצבים בימים אלו לפני ה' אלוקינו לדין. אי אפשר להשאר אדישים ולומר: "שלום יהיה לי כי בשרירות ליבי אלך". צריך לפחד מהדין! אדם צריך להרגיש פחד לאכול, פחד לשנות, פחד להתפלל.

"צריכים אננו

לזעזק לה'

יתברך, שיעיזנו

מכל המחבלים

האזורים לנו

מימין ומשמאל"

הגה"צ רבי אליהו לופיאן זצ"ל מסר שיחה בישיבת פוניבז', ובה הסביר את עניין הפחד:

הפחד - נותן חיים! משל למה הדבר דומה - לשני אנשים שעמדו לדין בבית המשפט. שניהם עברו על אותה עבירה, לשניהם היה

צפוי גזר דין זהה, קשה.

הראשון ישב לפני השופטים כשכולו רועד מפחד. לעומתו חבירו, ישב אדיש וסלסל בשערות ראשו.

לא שייך לדבר איתו על דרך ארץ
ודרכי נועם. הוא עומד למות, ולכן
הוא צועק בכל כוחו.

אנחנו צריכים לצעוק בראש השנה
כמו העני השני! "כדלים וכרשים
דפקנו דלתיך", כמו שדופק עני, רש,
שעומד למות! לצעוק מעומק הלב:
"ה' יתברך, תציל אותנו! תגזור עלינו
שנה טובה! תציל אותנו מיצרנו הרע!"
מעין זה ממש היה האדמו"ר מביאלא
זיע"א רגיל לומר לקהל חסידיו:

בראש השנה עלינו להתפלל ולצעוק
כמו אדם שמחבלים חטפו אותו, ויש
לו הזדמנות אחרונה לזעוק לעזרה
לעבר אנשים הנמצאים בסמוך.

בעוד רגע קט הוא יושלך למקום
שאף אחד לא יוכל לשומעו. כיצד
הוא יצעק? שייך לדבר איתו על דרכי
נועם או דרך ארץ? לא! עומדים להרוג
אותו! זוהי ההזדמנות היחידה שיש לו

שהדין מעניין אותו. או אז, יפסקו לו
בשמים חיים טובים ומאושרים.

בסליחות אנו אומרים: "כדלים
וכרשים דפקנו דלתיך", וביאור
הדברים כך:

ישנם שני סוגי עניים - יש עני שיש
לו מה לאכול, אלא שהוא רוצה יותר.
לשם כך הוא הולך ומדפק על הדלתות
ומבקש צדקה. הדפיקות שלו הן
דפיקות חלשות, בדרך ארץ, בנועם.
אם יפתחו - יפתחו, ואם לאו - ימשיך
בדרכו. סוף כל סוף יש לו מה לאכול.
אך יש עני שאין לו מה לאכול. שלושה
ימים לא אכל ולא שתה. הוא רעב
וצמא ומרגיש שעוד רגע הוא עומד
להתעלף. כשהוא דופק על הדלת
הוא דופק בפראות ובצעקות: "הצילו,
הצילו! תפתחו!"

להציל את חייו!

כך בדיוק צריכים אנו לזעוק לה' יתברך, שיצילנו מכל המחבלים האורבים לנו מימין ומשמאל.

ולא רק מהאויבים הגשמיים, אלא יותר מכל - מהאויבים "הרוחניים השפלים" (כלשון ה"אור החיים" הקדוש במדבר יט, ב), שמאיימים עלינו לכלותנו ולהכשילנו בעבירות חמורות, ולהשבית את הקדושה והטהרה מן העולם.

המשנה במסכת ראש השנה (א, ב) אומרת: "בראש השנה, כל באי עולם עוברין לפניו כבני מרון", ובגמרא (שם יח ע"א) אמרו: "מאי כבני מרון? הכא תרגימו: כבני אימרנא. ריש לקיש אמר: כמעלות בית מרון. רב יהודה אמר שמואל: כחיילות של בית דוד".

ופירש רש"י: "כבני אימרנא - ככבשים שמונין אותן לעשרן, ויוצאין זה אחר זה בפתח קטן, שאין יכולין לצאת כאחד. כמעלות בית מרון - הדרך קצר, ואין שניים יכולין לילך זה בצד זה, שהעמק עמוק משני צידי הדרך.

כחיילות של בית דוד - כבני חיילות של מלך, וכך היו מונין אותם יוצאים זה אחר זה, בצאתם למלחמה".

נשאלת השאלה, מדוע היה צריך להביא את כל שלוש הדוגמאות הללו, שהעיקרון שבכולן בעצם זהה?

המגיד הירושלמי, הגה"צ רבי שבתאי יודלביץ זצ"ל, ביאר את הדבר במשל נפלא:

אדם החליט לייבא סחורה יקרה הנמצאת מחוץ לגבולות המדינה שבה הוא גר, ולהביאה למדינתו.

כאן יוכל למוכרה במחיר כפול ומכופל. דא עקא, על הגבולות הרשמיים של המדינה ניצבים שומרים שאינם מאפשרים את הכנסת הסחורה למדינה בלי לשלם מכס, תשלום שהופך את העסקה לבלתי כדאית.

האיש החליט להעביר את הסחורה בדרך שאינה רשמית - הוא שכר עגלון שבקי בדרכים עוקפות, ויודע להיכנס למדינה דרך הרים וגבעות. העגלון דרש בשכרו סכום הגון, אך שווה בהחלט אם העסק יצליח.

והסוס, וגם עליו ישיתו עונשים כבדים
על שסייע לדבר פשע.

בשלב הזה של הנסיעה גם בעל הבית
וגם העגלון רעדו מפחד.

אולם היה אחד שלא פחד כלל. לא
היה אכפת לו מכלום! אפילו בשעת
מעשה, בזמן חציית הגבול, נותר שלו
ורגוע...

היה זה הסוס. לא חלי ולא מרגיש.
והנמשל: ישנם שלושה סוגים של
אנשים. יש את לומדי התורה,
הדבקים בה' יתברך. הם מתחילים
לפחד מהדין כבר מראש חודש אלול.
גם חודש אב מזכיר להם - בראשי
התבות שלו - שהנה אלול בא.

הם בוכים בסליחות, מתחננים
בתהלים, מנצלים כל זמן פנוי לפתוח
ספר וללמוד. המשפט עומד להגיע
בעוד חודש והם חשים אותו כבר
עכשיו.

הללו דומים לחיילות בית דוד
שמתכוננים ומתאמנים למלחמה
תקופה ארוכה מראש.

וישנם כאלו, בינוניים, שבמשך

וכך, באישון לילה, העמים הסוחר את
הסחורה היקרה על העגלה, עלה עליה
ויצא עם העגלון לדרך.

מיד עם יציאתם הבחין העגלון
שהסוחר רועד כעלה נידף.

"מה קרה?" שאל.

"לוויתי הלוואות עצומות כדי לרכוש
את הסחורה", הסביר הסוחר. "אם
יתפסו אותנו, לא זו בלבד שיחרימו
את כל הסחורה, אלא אף יעמידוני
לדין, ישליכו אותי לבית הסוהר
ויפסקו עלי קנסות כבדים".

"הלא רק בעוד חמש שעות נגיע
למעבר הגבול", תמה העגלון. "מדוע
רגליך רועדות כבר עכשיו?"

"אני קורא את הבאות", הסביר.
"כבר עכשיו אני חש את מה שעתיד
להיות..."

העגלון משך בכתפיו והמשיך בנסיעה,
שלו ורגוע.

כעבור ארבע וחצי שעות, חצי שעה
לפני חציית הגבול - גם העגלון החל
לפחד. גם רגליו החלו לרעוד. אם
יתפסו אותם - יחרימו לו את העגלה

מרגישים בסכנה.

הצבע האדום שנחתם על גבן -
המסמן שהנה בעוד רגע הן מובלות
לשחיטה - לא מעורר אצלן כל פחד.
השם ירחם!

יש בני אדם שנמשלו כבהמות נדמו
ממש. מובלים כצאן לטבח, כאותו
סוס שלא חלי ולא מרגיש.

מי לא נפקד כהיום הזה? כולם ניצבים
לפני ה'! כולם צריכים להשתדל
לפתח הרגשות של איימה מהדין כמה
שיותר מוקדם, כי הפחד נותן חיים.

החודש עדיין לא מתעוררים. אמנם
ביום ראש השנה, בהשמע קול
השופר, אחוז בהם חיל ורעדה,
וכמאמר הכתוב (עמוס ג, 1): "אם יִתְקַע
שׁוֹפֵר בְּעִיר וְעַם לֹא יִחָרְדוּ". הם דומים
לעוברים במעלות בית מרון, שאמנם
אינם צריכים להתאמן ולהתכונן ימים
שלמים מראש, אולם בשעת מעשה,
בשעת המעבר, הם אכן פוחדים.

אבל יש גם את הסוג הדומים לבני
אימרנא, לכבשים. גם בעוברן
בפתח הצר הם אינם מבחינים ואינם

שיתפות בפתיחת ההיכל
של תפילת הפרנסה **ביום הכיפורים**
ברוב עם

ניתן להשתתף בקניית פתיחת ההיכל
ביום הכיפורים הבעל"ט
של תפילת הפרנסה (בתרומה חד פעמית) - של ישיבת "אור החיים"
* סגולה בדוקה וידועה לפרנסה בשפע בכל השנה *

ניתן למסור שמות לברכה **02-500455** לתרומות:

אשרי העם יודעי תרועה

"אם יתקע שופר בפער ועם לא יחרדו"
(עמוס ג, 1).

כך כתב הרמב"ם בהלכות תשובה (פ"ג ה"ד): "אף על פי שתקיעת שופר בראש השנה גזירת הכתוב, רמז יש בו, כלומר, עורו ישנים משנתכם ונרדמים הקיצו מתרדמתכם, וחפשו במעשיכם וחזרו בתשובה וזיכרו בוראכם. אלו השוכחים את האמת בהבלי הזמן ושוגים כל שנתם בהבל וריק אשר לא יועיל ולא יציל, הביטו לנפשותיכם והיטיבו דרכיכם ומעלליכם. ויעזוב כל אחד מכם דרכו הרעה ומחשבתו אשר לא טובה".

מסופר על אחד הצדיקים, שהשופר

אותיות המילה 'שופר' הן ראשי תיבות של מלות הפסוק: "שְׁרִישׁ פְּרָה רֵאשׁ וְלַעֲנָה" (דברים כט, יז), ומכאן שיש כוח בתקיעות השופר לעורר אותנו לתשובה ולעקור את השורשים הרעים המגדלים ראש ולענה ומרבים רשע בעולם.

כאשר נאזין לקול השופר בעת התקיעות, נשתדל לעקור מתוכנו את שורשי הרע ולעזוב כל חטא או דבר הגורם לחטא.

בראש השנה זוכים אנו לקיים מצוה חשובה ביותר: תקיעת השופר. תכלית התקיעות היא: לעורר את האדם לתקן את דרכיו ולשוב אל ה' -

השיעור השבועי

של מרן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

ימי חמישי

ביאורים נפלאים על פרשת השבוע

ימי שלישי

שיעור מוסר

בשעה 21:00 בהיכל הישיבה רח' עזרא 1 ירושלים

orhachaim.co.il

ניתן גם לשמוע את השיעור בטלפון: 02-6400000 שלוחה 9

את בני האדם לתקן את דרכיהם, ובזכות זו הקב"ה יעמוד לימינם ויעזור להם לגבור על אויביהם במלחמה.

ועל כך אמרו: "כל שנה שאין תוקעין לה בתחילתה - מריעין לה בסופה".
אם עם ישראל לא התעוררו מתקיעות השופר בראש השנה, הקב"ה יביא עליהם את תרועות המלחמה כדי לעוררם ולזעזע את נשמתם!

אם עם ישראל זכו להתעורר מתקיעות השופר בראש השנה, הקב"ה לא יצטרך להביא עליהם מלחמות. הוא יתן שלום בארצם, וחרב לא תעבור בה.

נאמר בתהלים (פס, טז): אֲשֶׁרִי הָעָם יְדַעִי תְרוּעָה ה' בְּאוֹר פְּגִיזָה יְהִלְכוּן.
מהי המעלה של "יודעי תרועה" שבה משבחים את עם ישראל, הלא גם

היה מונח במקום גלוי על שולחנו במשך כל ימי חודש אלול, כדי להזכירו את דברי הרמב"ם הללו ולעוררו לתשובה.

אמרו חז"ל (ראש השנה טז ע"ב): "כל שנה שאין תוקעין לה בתחילתה - מריעין לה בסופה". כאשר האדם שומע תקיעות בראש השנה, הוא מזדעזע מן התקיעות, ועל ידי כך מתעורר לשוב בתשובה וללכת בדרך ה', ואז מובטח לו שלא יראה רעה עד סוף השנה.

יש המפרשים 'מריעין' מלשון תרועה - כאשר הקב"ה רוצה לעורר את עם ישראל, הוא מביא עליהם מלחמה, ואז מריעים בתרועות חצוצרה - 'וְכִי תִבְאוּ מִלְחָמָה בְּאֶרְצְכֶם עַל הַצָּר הַצָּר אֶתְכֶם וְהִרְעַתֶם בְּחִצְצֹרֹת' (במדבר י, ט). התרועות הללו נועדו לזעזע ולעורר

לעילוי נשמת

חנוך בן חוה ז"ל

הגויים יודעים לתקוע?

השופר - יצא ידי חובה.

תקיעות השופר - יש להן שפה משלהן, האדם צריך 'להקשיב' להן ולהבין את המסר העולה מהן.

ה'תקיעה' הארוכה היא כמו תרועת החצוצרה במלחמה, היא קורעת את הלב. ה'שברים' הונם קול יבבה השובר את הלב. קולות ה'תרועה' הם כמו צרורות של ירי המפלח את הלב.

אדם התאונן בפני שיש לו 'צרות בצרורות': בעיות בריאות, בשלום בית, בפרנסה, בחינוך הילדים... 'כמה אפשר לסבול?'

אמרתי לו: זו 'תרועה!' וה'תרועה' הזו גורמת לו ל'שברים', הוא מייבב ומתייפח בלב שבור!

אך הוספתי ונחמתי אותו, שהוא יזכה ל'תקיעה' - קול ארוך, פשוט. בעזרת ה' הכל יסתדר. אבל בתנאי שיתעורר לפשפש במעשיו ולתקן את דרכיו.

תקיעת שופר אינה סדרה של קולות, אלא אזעקת אמת.

מבאר הזוהר הקדוש (פינחס רל"א ע"א): לא נאמר 'שומעי תרועה' או 'תוקעי תרועה' אלא 'יודעי תרועה', כלומר עם שבניו יודעים שאין מדובר על עצם הפעולה הטכנית של התקיעה, אלא מבינים את משמעות התקיעות והתרועות, את תפקידן ותכליתן - לעורר אותנו לשפר את מעשינו.

אם התקיעות והתרועות עוברות ליד אוזנו של האדם מבלי שהוא מתייחס למהותן הפנימית - הן מאבדות את חשיבותן ונעשות חסרות ערך.

הגמרא (ראש השנה כח ע"א) אומרת: "התוקע לתוך הבור... אם קול שופר שמע, יצא". וכוונת הדברים הפשוטה היא שאדם ששמע את קול התקיעה יצא ידי חובתו. אבל הכוונה העמוקה יותר היא, ששמיעת קול שופר היא מלשון "שָׁמַע יִשְׂרָאֵל" (דברים ו, ד), כלומר אין זו שמיעה כפשוטה, אלא התבונן והבן.

מכאן, שאם שמע אדם את קול השופר, היינו שהבין את מהות תקיעת

אולם בחסד ה' נתנו לנו משמים עשרה ימים גדולים, שבהם אנו יכולים להשתנות ולהפך את גזר הדין לטובה.

בכוחנו לירט את כל הטילים, על ידי שנרבה בתפילות מעומק הלב, באמירת סליחות בבכיה ובתחנונים, בשמיעת שיעורי תורה, בקריאת תהלים ותיקוני זוהר הקדוש ובעשיית צדקה וחסד.

ה"חפץ חיים" זצ"ל כותב שלו: היתה כת קטנה וחביבה, קהילה אחת, שאנשיה היו עובדים את ה' באחדות ובלב שלם, מיד היו ישראל נגאלים. ואם עוד לא נגאלנו, סימן שעדיין איננו עובדים את ה' בשלימות.

נאמר בפסוק (תהלים פא, ד): "תִּקְעוּ בַחֲדָשׁ שׁוֹפָר בַּפֶּסֶח לְיוֹם תְּגִנוּ". התקיעות נועדו לעורר את האדם,

זו התרעת 'צבע אדום', שכאשר היא נשמעת כולם רצים ומתחבאים ותופסים מחסה.

בתקיעת השופר אנו נכנסים לעשרת ימי תשובה בהם אנו מתחבאים בתוך נבכי הנפש וחוזרים בתשובה שלימה. "נְחַפְּשֵׁה דְרַכֵּינוּ וְנַחֲקֶנָּה וְנִשׁוּבָה עַד ה'" (איכה ג, מ), "אֲבָרַח מִמָּוָה - אֵלֶיךָ" (מתוך פיוט כתר מלכות).

אדם שנמצא בתוך המקלט ואינו יכול להתעדכן בחדשות, חש בפחד גדול- הוא לא יודע מה קורה, כמה טילים נפלו, האם משהו נפגע, ומהי מידת הנזק.

כך עלינו להרגיש בעת תקיעת השופר. בזמן זה נשמעת אזעקה המבשרת על יום הדין, ואין אנו יודעים מה תהיינה תוצאות המשפט.

השיטה שלו היתה זולה ומהירה,
ורבים השתמשו בה.

השיטה המיוחדת יצרה לו מוניטין
והכניסה לו כסף רב. והנה יום אחד,
באחד האולמות, קרסה תקרה
שנבנתה בשיטה שלו, ובבת אחת כל
עולמו קרס!

נגרמו אבידות בנפש, והאשימו אותו
ב'גרימת מות ברשלנות!' העמידוהו
למשפט, והוא קיבל עונש מאסר של
כמה שנים.

חברים נטשו אותו, והוא נשאר
להתמודד לבדו עם גורלו שהתהפך
עליו לרעה.

בבת אחת הוא נפל מ'אגרא רמה' -
מתקרה גבוהה, ל'בירא עמיקתא' של
בור הכלא.

איד זה קרה? הכל נגזר עליו בראש

משום שכל העולם נמצא כעת במצב
של "חדש" - הכל חדש, הכל מתחיל
מהתחלה.

כעת דנים כל אדם מחדש. מה שהיה
עד כה הוא נחלת העבר. אין שום
הבטחה לשום דבר.

אם הוא עשיר גדול, אין שום ערובה
שגם בשנה הבאה הוא ימשיך להנות
מעושרו. כעת דנים אותו מחדש
ומכריעים את דינו. הוא מקבל
קצבה חדשה - "וְתַחַתָּהּ קֶצֶבָה לְכָל
בְּרִיּוֹתֶיךָ". כמה? כפי מה שיכריעו
בדינו. שום דבר אינו מובטח מראש.

המחשבה הזאת כשלעצמה צריכה
לזעזע ולעורר את האדם. אם הוא
רוצה שידונו אותו לטובה, עליו להיות
ראוי לכך.

מהנדס בכיר פיתח שיטה מיוחדת
ליצימת תקרות של בתים ואולמות.

להצלחת
גבריאל בן לבנה

במקום דיבור פה, אנחנו מצפצפים לפניך בקרן הזו, ומתחננים שתשמע את הצפצופים שלנו.

הצפצופים אינם קולות סתמיים. בתקיעות טמונים סודות טמירים ונשגבים. יש ספר שלם על סדר התקיעות על פי הקבלה, עם הכוונות ושמות הקודש.

תקיעת שופר עם הכוונות נמשכת שעה ארוכה. כל מילה בברכה עם כל הכוונות, כל תקיעה עם כל הכוונות - זו עבודת ה' שלימה.

ה"בעל שם טוב" הקדוש זיע"א קרא פעם לאחד מתלמידיו הקרובים ואמר לו: "ברצוני למנות אותך לתוקע, ולשם כך אלמד אותך את סודות התקיעות".

פעם היו סודות התורה מועברים ליודעי ח"ן מפה לאוזן, מרב לתלמיד. לא כל תלמיד היה ראוי לקבל מרבו את סודות התורה, אלא "אם היה חכם ומבין מדעתו" (חגיגה יא ע"ב).

השנה. כל מה שהיה לפני כן - התבטל. "תקעו בחודש שופר" - דנו אותו מחדש, והכריעו כפי שהכריעו.

מה פשר הפעולה של תקיעת השופר? לוקחים קרן של איל, תוקעים לתוכה, ובוקעים ממנה קולות רמים. מה זה אמור להיות?

בתקיעות הללו יש 'אמירה': אנו באים לפני הקב"ה בשפלות ברך ואומרים לו: נתת לנו חיים, בריאות, מזונות, ילדים, הכל. הכל שלך וממך! אך אנו היינו כפויי טובה, המרינו את פיד, ולא הלכנו בדרך שהורית לנו.

אנו מתביישים לבוא ולבקש ממך שתסלח לנו ותמשיך לתת לנו את כל צרכינו. זו עזות פנים לעשות זאת!

"אין לנו פה להשיב ולא מצח להרים ראש. מה נאמר לפניך ה' אלוקינו. מה נדבר ומה נצטדק".

לכן, במקום לדבר, אנו משתמשים בתקיעות השופר. התוקע הוא שליח שלנו, הוא המשמש לנו לפה.

המבוקש נעלם ואיננו, כאילו בלעה אותו האדמה...

הוא לא ידע את נפשו מרוב צער. איך יתקע? מה יכוון? פרץ בבכי מר.

ה"בעל שם טוב" ראה את בכיו והורה לו באצבעו להתחיל בתקיעות. הוא ניסה לרמוז שאינו מוצא את דף הכוונות, אולם ה"בעל שם טוב" שב ורמז לו להתחיל.

לפני שפתח בברכה, פנה אל הקב"ה בשברון לב ואמר: "רבונו של עולם, גלוי וידוע לפניך שרציתי לעשות רצונך ולמלא רצון רבנו הקדוש שלמדני את הסודות והכוונות שבתקיעות, אך מן השמים מנעו זאת ממני, ואם זהו רצון ה' - אני מקבלו באהבה ובהכנעה. רבונו של עולם, אני משליך כל יהבי עליך, ובוטח בך שתסדר את כל הסודות והכוונות שבתקיעות, ויחשב כאילו אני סדרתים לפניך, ויעלו תקיעותי לרצון לפני אדון כל".

לאחר מכן בירך את הברכה והחל בתקיעות בשברון לב ובדמעות שלישי.

ישב אותו תלמיד ושתה בצמא את דברי ה"בעל שם טוב". הוא העלה על הכתב כל סוד וכל כוונה של כל תקיעה ותקיעה בסדר התקיעות, כדי שהדברים יהיו לפניו בשעת התקיעות. אם היתה שהות מספקת, היה לומד ומשנן את הדברים בעל פה, אולם מקוצר הזמן הוא נאלץ להיעזר בדף הכוונות.

הגיע ראש השנה. התלמיד הניח את דף הכוונות בתוך מחזור התפילות. לאחר קריאת התורה ניגש בדחילו ורחימו אל הבימה כדי להתכוון לתקיעת שופר.

ליבו המה מהתרגשות, הנה הוא עומד לזכות לשמש כבעל תוקע בהיכלו של הבעל שם טוב הקדוש!

הוא הכין את עצמו, למד בהתעלות הנפש את מאמר הזוהר הנאמר לפני התקיעות.

לאחר מכן דפדף במחזור התפילה שלו כדי לשלוף מתוכו את דף הכוונות, אך הדף איננו.

הוא שב ועלעל דף אחר דף, אך הדף

היתה זאת".

הוציא ה"בעל שם טוב" את הדף מכיס בגדו, ואמר: "הנה הדף, אני לקחתיו מתוך מחזור התפילה שלך".

נדהם התלמיד, וכמעט פרחה נשמתו...

המשיך ה"בעל שם טוב": "ידעתי כי אתה משליך יהבך על הדף שסדרת בו את כוונות התקיעות וסודותיהן. לא נכון הדבר! אסור לאדם לבטוח בשום דבר, בלתי לה' לבדו! ועוד ידעתי, שכשיתגלה לך חסרונו של הדף, הדבר ישבר את ליבך, ואת הדבר הזה גופא רציתי להשיג! כי זו המעלה הגדולה שדרושה לאדם בבואו לתקוע בשופר לפני ה' - 'לֵב נְשָׁבֵר וְנִדְפָּה אֲלֵקִים לֹא תִבְנֶה' (תהלים נא, יט). ואכן שתי מעלות נשגבות היו בתקיעותיך: השלכת על ה' כל יהבך, ותקיעותיך היו

בכל תקיעה ותקיעה תקפה אותו חלישות דעת נוראה על שאינו יודע לכוון את הכוונות של אותה תקיעה כפי שלמדו רבו. הצער ושברון הלב החלישו את רוחו והתישו את כוחותיו, ולאחר שסוים את התקיעות צנח על מקומו באפיסת כוחות.

לאחר התפולה נוגש בחיל ורעדה לפני רבו כדי להתנצל לפניו על אונסו. אמר לו ה"בעל שם טוב": "ישר כוחך על התקיעות המיוחדות שתקעת".

התלמיד היה בטוח כי אין אלו אלא דברי ריצוי ונחומים. פרץ בבכי מר ואמר לרבו: "רבנו, להווי ידוע כי השתוקקתי למלא את רצונו ולתקוע את התקיעות עם כל הכוונות, כפי שהורית לי, אך לא עלתה בידי, כי דף הכוונות אבד לי זמן קצר לפני תחילת התקיעות. יסלח לי רבנו! מאת ה'

להצלחת

יעקב בן חסיה

היה איש עסקים מיליונר גדול, שהעלילו עליו עלילה. הוא נעצר כשירד מהמטוס ועד היום לא הצליח להשתחרר מהכלא.

בראש השנה אומר לנו הקב"ה כי שום דבר אינו מובטח. הכל נקבע ונגזר מחדש, אין שום הבטחה לפרנסה, וגם לא לרפואה ולחכמה. רק אם נבוא לפניו יתברך כעניים בפתח, רק אם נבין שאין לנו כלום משלנו - יש לנו סיכוי לזכות בדין!

הקב"ה אומר לעם ישראל (ראש השנה טז ע"א): "אמרו לפני בראש השנה, מלכויות זכרונות ושופרות. מלכויות כדי שתמליכוני עליכם, זכרונות כדי שיעלה זכרוכם לפני לטובה, ובמה? בשופר!"

עניין הזכרונות הוא לזכור ימות עולם ולהתבונן במה שאירע בשנים הקודמות.

הרי הכרת את פלוני, הוא היה רק בן שלושים והסתלק מן העולם בקיצור ימים! אתה זוכר מה אירע לאשה פלונית? היא לקתה במחלה הנוראה,

מתוך שברון לב מוחלט. על כך באתי להודות לך".

"דע לך" - סיים ה"בעל שם טוב" - "תקיעותיך בקעו רקיעים ועלו לשמי שמים, אל מתחת כסא הכבוד".

בראש השנה אנשים רבים אוכלים סימנים - תפוח בדבש, גזר, תמרים, ואומרים: "שתחדש עלינו שנה טובה ומתוקה", "שיתמו אויבנו", "קרע רע גזר דיננו" - וחושבים שבכך כל חטאיהם נמחקו והתכפרו.

אבל האמת היא, שלמחרת בתפילת שחרית כולנו מתייצבים לפני ה' למשפט.

ולכן אמרו הפוסקים בשם התלמוד ירושלמי: "מאן דדמיך בריש שתא דמיך מזליה", כלומר: מי שישן בראש השנה, גם מזלו ישן בראש השנה. ואין הכוונה רק שהאדם יהיה ער ולא יישן, כיון שיושב בטל כישן דמי - אלא כוונת חז"ל שעל האדם להתעורר ולדעת כי הוא ניצב למשפט איום ונורא!

"כי זוכר כל הנשכחות אתה". כל המאורעות הנוראים הללו לא נקבעו בזמן בו התרחשו בפועל, אלא בעת הדין בראש השנה שלפניהם.

כאשר אדם ניצב ביום ראש השנה, עליו לדעת שרק בורא העולם הוא הקובע והוא המבצע.

הקב"ה אומר לנו: "אַתֶּם נִצְבִּים הַיּוֹם כְּלָכֶם לְפָנַי ה' אֱלֹהֵיכֶם... לְעִבְרָךְ בְּבְרִית" (דברים כט, ט-יא). אימתי "אתם ניצבים כולכם לפני ה' אלוהיכם"? - "לעוברך בברית ה'!" האם ראית את הברית? האם ראית את כל הקללות? אם כן, יכול אתה להיות ניצב בדין, לעמוד לפני הקב"ה בהכנעה גמורה ולדעת שהכל מאיתו יתברך, ועל ידי כן תזכה במשפט ותתברך בשנה טובה.

ותוך חודש ימים הלכה לעולמה. אתה זוכר איזה אסון אירע לבן הקטן של פלוני. הוא היה ילד כה חמוד ומתוק, הוריו כה אהבוהו והשתעשעו בו, והנה ביום אחד הוא שיחק במרפסת, טיפס על הגדר, נפל למטה ונהרג, ה' ירחם!

אתה זוכר את פלוני אלמוני? הוא הלך לטייל עם משפחתו. הוא לא הוריד מבנו הקטן את העיינים. אבל בדקה אחת של חוסר עירנות הילד נעלם. בהתחלה חשבו שהילד הלך לאמו, אבל לדאבון הלב התברר כי הוא מעד לתוך בריכה שהיתה במקום וטבע למות.

והזכרון הממשי של ימינו אנו, כמה חיילים ואזרחים נהרגו, כמה נפצעו, כמה חזרו עיוורים, קטועי ידיים וכרותי רגליים, כמה חטופים - וכל זה אירע בשנה האחרונה, רחמנא ליצלן!

לרפואת

תקוה בת רחל רוחאם

נפנה?

אלא שדומה הדבר לאדם הנמצא במחיצת המלך, כאשר מולו תלוי שלט גדול, שעליו כתובות כל הגזירות האמורות להתרחש בשנה הבאה. כאשר הוא רואה את הגזירות הנוראות, הוא מבין מיד כי אין זה הזמן המתאים לבקש אוכל ושתיה או להתחנן על פרנסה, אלא לזעוק לפני המלך ולחלות את פניו שיבטל את רוע הגזירה.

בראש השנה נגזר כל מה שיתרחש במשך השנה הבאה, ולכן לא שייך לבקש על עניינים פרטיים. אבל אדם הנמצא ליד המלך, מקבל הכל ממילא,

הזוהר הקדוש (תיקונים כב ע"א) אומר, שאותם אנשים המבקשים בקשות פרטיות בראש השנה, לא יפה הם עושים. וזו לשונו: "צווחין בצלותין ככלבים הב הב לנא מזונא וסליחו וכפרה וחי", כלומר יש אנשים הצווחים בתפילתם בראש השנה ככלבים ותובעים מהקב"ה הב הב. הב לנו פרנסה, הב לנו סליחה וכפרה, הב לנו חיים...

ולכאורה הדבר נראה תמוה, שהרי ממי נבקש מחילה אם לא מהקב"ה? הרי בזמן זה הכל נגזר ונקבע, כמה בריאות תהיה לנו השנה, כמה פרנסה תהיה לנו השנה, ואם לא נבקש מהקב"ה הזן ומפרנס לכל ושולחנו ערוך לכל, אל מי

השיעור השבועי

של מרן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

ימי שלישי **ימי המישי**
שיעור מוסר ביאורים נפלאים על פרשת השבוע

בשעה 21:00 בהיכל הישיבה רח' עזרא 1 ירושלים

orhachaim.co.il ניתן גם לשמוע את השיעור בטלפון: 02-6400000 שלוחה 9

נכשלונו בביטול תורה, נכשלונו בכעס, קפצנו את ידינו מלתת צדקה, ואם כבר נתנו פעם נדבה לעני, כשהוא ביקש שוב - דחינו אותו...

התורה אומרת: "פְּתַח תְּפַתַּח אֶת יְדֶיךָ" (דברים טו, ח), "נְתוֹן תִּתֶּן לוֹ" (דברים טו, ט), ללמדנו לתת לעני צדקה פעם אחר פעם, ואילו אנו הסתפקנו בנתינה אחת בלבד, כדי לצאת כביכול ידי חובה...

רבונו של עולם, אין לנו פה להשיב, ולא מצח להרים ראש. ומאחר ואיבדנו את יכולת הדיבור, אנו ממנים שליח שיבטא את זעקתנו על ידי תקיעת השופר.

רבונו של עולם, בושנו ונכלמנו לדבר בפניך, ולכן אנו מצפצפים לפניך בקרן האיל הזו, ובכך אנו רק מרמזים ומבקשים שקול תרועתנו ישמע לפניך.

בקרב אומות העולם מקובל, שכאשר בן נוטה מדרך אבותיו ובחר לו דרך חדשה, אביו משלים עם כך ואינו חש כל צער ותרעומת. "אם הוא מרוויח

כיון ש'עבד מלך-מלך', ואין הוא חסר מאומה.

כעת מובן מדוע אין מזכירים כפרת עוונות בראש השנה, כי כאשר נמצאים ליד המלך ורואים את כל הגזירות העתידות לחול השנה, לא שייך לומר למלך: 'עשיתי כך, עשיתי כך'...

הבה ונעלה בדרגה ונהיה בני מלכים, כמאמר הכתוב: "פְּנִים אֲתֶם לַה' אֱלֹהֵיכֶם" (דברים יד, א).

תקיעת השופר מבטאת את הזעקה הפנימית היוצאת מקרבנו. איננו יודעים לבטא את הקושי בו אנו נמצאים, ולכן אנו זועקים אל ה' יתברך באמצעות השופר.

רבונו של עולם, איך נפתח פה לפניך? אנו חשים בושה וכלימה!

הרי נתת לנו חיים, נתת לנו מזונות, נתת לנו את כל מה שאנחנו צריכים - ואנו מעלנו בתפקידנו, ולא עשינו את רצונך.

אותו". אנו בכוחותינו הדלים איננו מסוגלים לעשות תשובה. אנחנו רק מתחילים, רק פותחים פתח כחודה של מחט - והקב"ה משלים עבורנו את המלאכה ופותח לנו פתח כפתחו של אולם.

זוהי מהותה של תקיעת השופר, שעל ידה אנו זועקים לקב"ה ומבקשים שיתקן אותנו ויסייע לנו לעובדו בלב שלם!

ומצליח, שיעשה מה שטוב לו!" אבל אצל עם ישראל, כאשר הבן סוטה חלילה מדרך האבות, כאשר הבת נוטה חלילה מעט מהדרך המסורה - האב אינו יכול לשאת זאת. הוא יושב ובוכה ימים ולילות, ועושה הכל כדי להשיב את צאצאיו לדרך הישרה.

לפיכך אנו זועקים לקב"ה: אמנם סטינו מעט מהדרך, אבל אנו בניך אהוביך, אנא הצל אותנו וסייע לנו להגיע לשלימות!

רבותינו מבארים, כי החזרה בתשובה היא מעבר לטבע, שהרי כיצד יתכן שאדם שהיה כל כך רחוק מרוחניות, מתקרב לפתע לאביו שבשמים, מזכך את מידותיו ושוקד על לימוד התורה?! אלא, שכאשר אדם זועק לה' יתברך ומבקש להתקרב אליו, הקב"ה שומע לתפילתו ומסייע לו לשוב אליו באמת.

חז"ל (פסיקתא פרשת בשלח טו) אמרו: "הבא לטהר מסייעין

זהירות בכבוד הזולת

הגמרא (חגיגה טו ע"ב) דורשת על דואג ואחיתופל את הפסוק "אֵיה סֵפֶר אֵיה שִׁקְל אֵיה סֵפֶר אֵת הַמַּגְדָּלִים" (ישעיה לג, יח). "איה סופר" - שהיו סופרים כל אותיות שבתורה. "איה שוקל" - שהיו שוקלים את הקל וחומר שבתורה. "איה סופר את המגדלים" - שהיו שונין שלוש מאות הלכות במגדל הפורח באויר, ויש מפרשים שהכוונה להלכות נדרים שנאמר בהם (חגיגה י"א) "נדרים פורחים באויר".

מסיימת הגמרא: אף על פי שהיו למדנים גדולים, מכל מקום "טינא היתה בליבם", כלומר, היתה בהם מידת הקנאה, עד כדי כך שאחיתופל יעץ לאבשלום שילך עם פילגשי אביו המלך כדי להכשילו.

מאחר שלא היו שלמים עם ה', לא זכו

יערף כְּמוֹטֵר לְקַחֵי תַּעַל כְּפַל אִמְרַתִּי כְּשִׁעְרֵם עָלַי דְּשָׂא וְכַרְבִּיבִים עָלַי עֲשׂוּב (דברים לב, ב).

"לקחי" זו התורה הקדושה, שנאמר: "פִּי לָקַח טוֹב נִתַּתִּי לָכֶם תּוֹרַתִּי אֶל תַּעֲזוּבוּ" (משלי ד, ב). כך מפרש הגאון מזילנא (אבן שלמה פ"א) את הפסוק שלפנינו:

התורה דומה לגשם, שכן בכוחה להצמיח מה שיש באדם. אם יש לו מידות טובות, או שיש בו רצון לשפר את מידותיו - מצמיחה התורה את מידותיו ומשפרת אותן יותר, אך אם יש לו מידות רעות חלילה, קורה ההיפך - התורה מגדלת ומטפחת את המידות הרעות שלו ומכניסה בו ערמומיות - "וְקוֹץ וְדַרְדַּר תַּצְמִיחַ לָךְ" (בראשית ג, יח).

חכם, ואינו אלא גנב פשוט... הרוגו עליו היה גדול.

תוך זמן קצר יצא לו שם של גנב, ובושה נוראה נגרמה לו.

לא היה שייך שימשיך לחיות באותה עיירה במצב כזה, הוא הלך לגור במקום אחר, והקשר עימו נותק.

כעבור כמה שנים הוצרך המהרש"א לצאת לאסוף כספים לצורך עזרה ליהודי הגולה.

הוא נסע אל מעבר לים. במקום מסוים ניגש אליו אדם עשיר ונשוא פנים, שנראה כגוי לכל דבר, וביקש שהרב יגיע לביקור אישי בביתו.

ידע המהרש"א כי קשרים מעין אלו בכוחם להביא לטובה, והסכים לבוא. העשיר הכניסו לביתו וערך לו סיור באוצרותיו. הוא הראה לו המצאות וסודות שהיו בביתו. לבסוף הוביל אותו לחדר שהיה מלא חרבות.

בשלב הזה נעל לפתע את הדלת, השכיב בכוח את הרב על הרצפה, והורה לו לקרוא שמע ישראל

שהתורה תגן עליהם, אלא ההיפך - היא זרעה בהם הרס וחורבן.

לפיכך, ראשית עבודתנו צריכה להיות בתיקון המידות! עלינו לקנות מידות טובות ולהיזהר זהירות יתרה במצוות בין אדם לחבירו. רק באופן הזה תחדור התורה ללבנו ותעצים את המידות הטובות.

על גודל הזהירות בכבוד הזולת, גם כאשר חטא ופשע, נוכל ללמוד ממעשה נורא שאירע עם המהרש"א: למהרש"א היה תלמיד גאון ושקדן גדול, אשר למד איתו חברותא בביתו.

באחד הימים נעלמו בבית המהרש"א כפות זהב שהיו מונחות על השולחן. בני הבית חיפשו בכל מקום אפשרי, אך הכפות נעלמו ואינן.

לבסוף החליטו לחפש בכיסי האנשים שהסתובבו בבית. לתדהמת כולם נמצאו הכפות בבגדו של החברותא...

נקל לשער את גודל התדהמה מן התלמיד. מציג את עצמו כתלמיד

ולהתוודות לפני מותו...

הדרדרתי במעשי ונעשיתי ככל
הגויים..."

"ידוע ידעתי כי יש עליך בשמים
קפידה גדולה מאוד בשל התנהגות בני
ביתך כלפי, ורציתי להסירה. לכן כל
חיי חכיתי להזדמנות, עד שבאה שעת
כושר לפני, ובפחד המות שגרמתי לך
הצלחת להסיר את הקפידה הנוראה".

ללמדנו על גודל הזהירות הנדרשת
בין אדם לחבירו, גם כאשר ההתנהגות
כלפיו מוצדקת, לכאורה.

נחרד המהרש"א חרדה גדולה, וניסה
להבין על מה ולמה אירע לו כך, אך
העשיר לא הסביר מאומה.

בלית ברירה קרא שמע והתוודה,
כשבמשך כל אותו זמן מצמיד העשיר
את חרבו אל ראשו.

כשסיים להתוודות והרגיש מוכן
למסור את נשמתו לבורא יתברך,
זרק העשיר את החרב, התכופף ארצה
ונשק את כפות רגליו, כשהוא מבקש
סליחה על כל מה שעשה.

"רבנו, האם הרב זוכר אותי?", שאל,
"אני הוא תלמידך שלמדתי איתך...
לא הצלחתי לעמוד בפיתוי, תקף
אותי יצרי ולקחתי את כפות הזהב, אך
הבושה שנגרמה לי מבני ביתך היתה
כה גדולה, עד שלא יכולתי להישאר
בעיר, הלכתי לעיר אחרת, ועד מהרה

מסופר על הרב מבריסק זצ"ל,
שהיה בדרכו לבית הכנסת בערב יום
הכפורים, ולפתע שמע קול של תינוק
בוכה מחצר בית אחד.

נכנס וניגש אל התינוק, ומצא אותו,
שוכב לבד. מן הסתם ישן קודם,

לעילוי נשמת
חנה בת הסיבה ז"ל

בדאגה יצאו לחפשו ברחובות, והנה מצאו אותו יושב בחצר בית אחד, מרים בידיו תינוק ומשחק איתו...

כשהבחין בתמיהתם אמר: "הרי כתוב שמצוה הבאה לידך אל תחמיצנה... לא יכולתי להשאיר תינוק בוכה וללכת להתפלל!"...

הרי לנו דוגמא חיה למידות טובות, שהתורה רק משביחה ומצמיחה.

והוריו החליטו לעזוב אותו כך וללכת להתפלל "כל נדרי" בבית הכנסת.

החל הרב לשחק עם התינוק ולהרגיע אותו, כאילו כל הזמן שבעולם לפניו...

בינתיים התאסף הציבור בבית הכנסת והמתין לרב. השעה התאחרה מאוד,

היום הקדוש ממשמש ובא, והרב - איננו.

הכל בהשגחה עליונה

אלוקים, תלמיד חכם עצום, בקי גדול בנגלה ובנסתר, וכתב ספרים רבים.

כבר בהיותו ילד קטן ניכר היה בחוכמתו הגדולה, אך כגודל חוכמתו - גודל שובבותו.

בהיותו כבן שמונה שנים, הגיע הדוכס המקומי לסיור ברחובות היהודים, ועבר ליד ביתו של מלמד העיירה. אמר הילד נפתלי לחבריו: "מי מוכן לזורק עליו אבן?"

הַצוּר תָּמִים פָּעֵלוּ כִּי כָּל דְּרָכָיו מְשֻׁפָּט
אֵל אֱמוּנָה וְאֵין עוֹל צְדִיק וְיִשָּׁר הוּא
(דברים לב, ד).

מאורעות רבים מתחוללים בעולם, ולא תמיד אנו יכולים להבין את פשרם, אך האמת היא שהכל מחושב מלמעלה באופן מדויק.

מעשה מפליא ונורא אירע עם רבי נפתלי כץ, בעל "סמיכת חכמים":

רבי נפתלי היה איש צדיק וירא

כבד ירד. פתאום נשבר אופן העגלה, בקול נפץ עז, והסוס כרע תחתיו ומת, מחמת הקור הנורא.

השומר כמעט שאיבד את עשתונותיו, אך אז הבחין בפונדק של יהודי, שניצב במרחק לא רב.

שמח השומר והחליט להיכנס אל הפונדק, שם יוכל להתחמם ולנוח, וגם לאכול ולשתות, בטרם ימשיך בדרכו. כאשר הגיעו לפונדק, הורה השומר לתת לנפתלי הקטן מעט לחם ומים, ועבור עצמו ציווה להכין סעודה גדולה ודשנה.

בעל הפונדק היה יהודי ירא שמים, וחנונו ה' בעושר גדול. בעת שהגיעו נפתלי והשומר, ישבו בניו של בעל הפונדק ולמדו גמרא עם רבם. תוך כדי לימודם הגיעו לסוגיה שלא הצליחו להבין.

זמן רב ניסו לפלפל בכה ובכה, אבל לא הצליחו להגיע לכלל הבנה. לפתע שמעו קול מכריז: "זה לא הפשט בסוגיה, הפשט הוא כך וכך..."

אף אחד מהילדים לא העז, כמובן, לעשות זאת. אמרו לו: "נראה אותך עושה זאת בעצמך"...

"קריינא דאגרתא איהו ליהוי פרוונקא" - קורא האיגרת הוא יהיה השליח להוציאה לפועל...

לקח נפתלי הקטן אבן זורקה על הפריץ. האבן פגעה בראשו של הפריץ, ודם רב זב מן הפצע. התמלא הפריץ חמה, וציווה לאסור את הילד ולהעמידו למשפט. במשפט עלה דינו למיתה, ותהום כל העיר.

באותם ימים היה הכלל ברוסיה, שאין מוציאים להורג ללא חתימה של המלך על פסק הדין.

מקום מושבו של המלך היה רחוק, והוצרכו לנסוע בעגלה רתומה לסוס במשך שבועים לפחות, בקור גדול ובדרכים משובשות.

כבלו את הילד הקטן באזיקים, הצמידו לו שומר והעלוהו על עגלה שהתחילה לנסוע לכיוון ארמונו של המלך.

הסופות בדרך היו חזקות מאוד, ושלג

ומייגעים, תגיע אל המלך תוך ארבעה או חמישה ימים. בינתיים לא תצטרך לטפל בילד הקטן, הוא ישהה כל הזמן בחברת הילדים שלי".

השומר שמח שמחה גדולה על ההצעה, השתכן לו בחדר המרווח והנעים ביותר שבפונדק, ונהנה מהאוכל המשובח ומהשתיה שנתנה לו ביד רחבה.

הילד נפתלי שוחרר מהאזיקים, התהלך חופשי בפונדק ולמד עם בניו של בעל הפונדק.

לאחר מספר ימים פנה שוב העשיר אל השומר, הושיט לו צרור שטרות עבה ואמר: "מה יקרה, אם תאמר לממונים עליך שהילד מת? הרי הסוס מת, והכרכרה נשברה, תוכל בנקל לומר שגם הילד מת בסופות השלגים".

אמר השומר בליבו: "יכול אני לקחת את הכסף ולפתוח לעצמי בית מסחר גדול. למה לי להמשיך להיות שומר עלוב, ולקבל משכורת זעומה?".

אמר לעשיר: "תראה, אפשר להגיד

לרגע היו בטוחים, שבת קול היא שמכריזה ואומרת כך, אך אז הבחינו בילד הקטן האסור באזיקים.

פנו אליו בדברים, והתברר שהילד הזה, בן השמונה, הוא שהבהיר להם את הסוגיה הקשה והמורכבת!

ניגש היהודי העשיר אל השומר, ושאלו מיהו הילד הנלווה אליו, ולאן מועדות פניהם.

סיפר לו השומר על גזר הדין הנורא שנגזר על הילד, ועל עונש המות המרחף מעל ראשו.

נחרד היהודי חרדה גדולה, וניסה לטכס עיצה כיצד להציל את חיי הילד.

לאחר שהשומר נח מעט, פנה אליו היהודי ואמר, "למה לך לצאת עכשיו, בסופות הנוראות ובשלג הכבד? מוטב לך להישאר כאן מספר ימים, לנוח ולהנות מסעודות דשנות. לאחר שישתפר מזג האויר תוכל לצאת לדרך, ואז אתן לך ארבעה סוסים חזקים במקום הסוס האחד המסכן, שהיה לך קודם. כך, במקום להטלטל בדרך במשך שבועיים קשים

ולתפארת.

כאשר הגיע נפתלי לגיל שמונה-עשרה, ביקש העשיר להשיא לו את בתו, שהיתה כלילת המעלות, יראת שמים ובעלת מידות טובות.

רבי נפתלי הסכים בשמחה לשאת את בתו של האישי, אשר הציל את חייו והיטיב עימו כל כך. כתבו שטר ארוסין, וחזר רבי נפתלי לתלמודו.

יום אחד עמד העשיר בפתח החדר של רבי נפתלי, וראה אותו מתמוגג בבכיה נוראה.

רבי נפתלי, שלא הרגיש בו, מלמל כאילו לעצמו: "איך יכול אני לעשות זאת? הוא הציל את חיי ממות נורא! הוא הוציא הון עתק כדי להציל אותי, ופרנס אותי במשך שנים ארוכות. חייב אני לו הכרת הטוב עצומה, איך אסרב לשאת את בתו?"

התפלא העשיר, אך לא שאל לפשר הדבר.

למחרת ניגש העשיר שוב אל חדרו של רבי נפתלי, ושוב מצא אותו

שהילד מת, אבל צריך אישור של בית המשפט שהילד מת ונקבר כאן".

מיד הלך העשיר אל אחד השופטים, הכניס לכיסו סכום גדול של כסף, וביקש שיאשר במסמך רשמי שהילד מת. מיד עשה השופט כן. נתן העשיר את האישור הרשמי לשומר, שהלך לדרכו בשמחה.

השומר חזר אל הדוכס, וסיפר לו שהילד מת בדרך, וגם הראה לו את האישור הרשמי של השופט.

הדוכס אמנם הצטער על שלא הצליח לנקום בילד, אבל נחה דעתו מאחר שהילד מת.

השומר המשיך בתפקידו מספר חודשים, ולאחר מכן פתח בית מסחר והתעשר עושר גדול, ולבסוף קיבל בעצמו תואר של דוכס.

הילד נפתלי נשאר בביתו של העשיר, ולמד תורה יחד עם בניו. הוא היה עמל בתורה יומם ולילה בשקידה עצומה, וכל הנהגותיו היו בקדושה ובטהרה.

ברור היה לעין כל, שעדיו לגאון

מתמוגג בבכי מר...

הפעם פנה אליו העשיר ושאל: "מדוע אתה בוכה, בני?"

אמר לו רבי נפתלי: "מכיוון שראית אותי בכך, אגלה לך פשר הדבר. לפני מספר ימים הגיעו אלי בחלום אבותי הקדושים, ואמרו לי שבתך אינה הזיווג שלי, וחובה עלי לסרב לשידוך. בכיתי והתחננתי בפניהם שאיני יכול לעשות זאת, משום שחייב אני לך הכרת הטוב עצומה. אך בכל לילה ולילה הם חוזרים אלי, ומתרים בי שאין זה השידוך שלי".

שמע זאת העשיר, ואמר לרבי נפתלי, "בני, אל תדאג".

לקח העשיר את שטר התנאים, קרע אותו לגזרים, ואמר לרבי נפתלי: "לך, בני יקירי, ומצא את זיווגך האמיתי".

הודה לו רבי נפתלי מקרב ליבו, וברכו בכל הברכות הכתובות בתורה.

רבי נפתלי ביקש לדעת כמה כסף הוציא בעל הפונדק בגינו - כמה שילם לשומר ולשופט, וכמה כסף הוציא

עבור אוכל ובגדים עבורו במשך כל שנות שהותו אצלו.

העשיר ניסה להמנע מלנקוב בסכום, מאחר שלא היה לו כל רצון לקבל בחזרה את הכסף, אך לאחר שרבי נפתלי עמד על כך, נקב העשיר בסכום ההוצאות.

כתב נפתלי שטר על כל הסכום, ואמר למיטיבו שאת הסכום הזה תקבל בתו, בהגיע המועד המיועד לכך.

שוב הודה רבי נפתלי ליהודי שהציל את חייו והיטיב עימו כל כך, ופנה לדרכו.

חלף זמן מה, ובת העשיר התחתנה עם בן עשירים נכבד.

יום אחד נסעה בת העשיר עם בעלה בכרכרה, ולפתע הגיחה מאחוריהם כרכרה מפוארת ביותר.

מתוך הכרכרה קפץ דוכס אחד, חטף את בת העשיר, הכניסה אל מרכבתו, והדהיר במהירות את הסוסים.

בת העשיר התפללה בדמעות שלישי, שלא יאונה לה רע, וקיבלה על עצמה

התרופה, ובינתיים לקחה בת העשיר את בגדי הדוכס, שהיו מונחים לידה, וברחה מהטירה.

בעלה, שלא ידע מה עלה בגורלה, היה שרוי בצער נורא.

יום אחד, בעת ששרת את האורחים בפונדק, שמע את אחד הגויים אומר לחבריו: "מעולם לא נצחני אדם, רק אשה אחת שהצליחה לקחת לעצמה את בגדי הדוכס שלי, שכל אוצרותי היו תפורים בהם".

בת העשיר עשתה בינתיים את דרכה מביתו של הדוכס אל העיירה, אל עבר ביתה, אך מאחר שלא היה לה כסף לעגלה ולסוס, נמשכה הדרך ימים לא מועטים.

אף למסור את הנפש כדי שלא תטמא לגוי הערל.

כשהגיעו לבית הדוכס, התעלפה בת העשיר. הדוכס פחד שמא תמות בביתו, ולכן הכניס אותה לחדרו, הניח בסמוך אליה קנקן מים, ועזב אותה לנפשה.

כשהתעוררה בת העשיר, נסתה לטכס עיצה כדי להציל את עצמה.

כאשר נכנס הדוכס לחדר, אמרה לו בת העשיר שהיא חייבת לשתות סם מסויים כדי להחלים, ואת הסם ניתן להשיג רק אצל רופא אחד במרחק שלושת ימים מבית הדוכס.

הדוכס מיהר לצאת לדרך להביא את

שיתפנות בפתיחת ההיכל
של תפילת הפרנסה ביום הכיפורים
ברוב עם

ניתן להשתתף בקניית פתיחת ההיכל
 ביום הכיפורים הבעל"ט
 של תפילת הפרנסה (בתרומה חד פעמית) - של ישיבת "אור החיים"
 * סגולה בדוקה וידועה לפרנסה בשפע בכל השנה *

ניתן למסור שמוות לברכה 02-500455 לתרומות:

שלקח אותי אל המלך.

הוא התעשר מהכסף שנתן לו חמיד,
והכסף הזה חוזר אליכם עכשיו
בחזרה".

הכל מושגח בהשגחה עליונה.

לכל דבר שקורה עם האדם יש סיבה
ותכלית. אנו, בעייני בשר ודם, איננו
מבינים, ואיננו יודעים מה בא הדבר
לתקן.

כל אחד ואחד מאיתנו מצווה להאמין
בה'.

מצוה זו כוללת לא רק את החובה
להאמין בה', יתברך שמו, שהוא קיים,
אלא שכל מה שקורה בעולם הריהו
בהשגחה פרטית מאת ה' יתברך,
במדויק.

הקב"ה מביט ומשגיח עד סוף כל
הדורות כולם.

כאשר הגיעה אל ביתה, רבתה
השמחה מאוד מאוד, וכולם הודו לה'
על הצלתה.

בת העשיר הראתה לבעלה את בגדי
הדוכס, שהביאה איתה מהטירה.
הבעל נזכר בדברי הדוכס, שהתרברב
בפני חבריו, מיהר ופרס את בגדי
הדוכס ומצא בהם זהב ויהלומים!

אך השמחה לא היתה שלימה, מאחר
שהבעל חשש שמא נטמאה אשתו.
הלך אל רב העיר הנודע, הלוא הוא רבי
נפתלי כץ, וסיפר לו את כל הסיפור.

אמר רבי נפתלי, "תנוח דעתך, אשתך
כשרה לחלוטין, היא לא נטמאה".

הוסיף רבי נפתלי ואמר: "כאשר
תספור את הכסף שמצאתם בתוך
בגדי הדוכס, תמצא שזה בדיוק סכום
הכסף שהייתי חייב לאבי-אשתך.

אותו אדם שחטף אותה הוא השומר

המרכז העולמי לתודעה יהודית מוסדות אור החיים

ע"ש הקדוש רבנו חיים בן עטר זצוק"ל - בראשות הרה"ג ראובן אלבז שליט"א

למעלה מ-
10,555,000
שעות של לימוד תורה
בשנה!

להקדשת יום לימוד תורה
הנלמד ע"י מאות אברכים ובחורים
02-5000455

ניתן להקדיש את הלימוד לעילוי נשמה, לרפואה, לזיווג, להצלחה וכו'

רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים טל: 5000455 - 02 פקס: 5000502 - 02 orhachaim.org

לחסויות, להפצה, להנצחות
ולקבלת העלון

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: 02-5000455

058-321-3565

נא לציין "עבור חוברת האור לחיים"

החוברת הודפסה על ידי התורמים והמסייעים הי"ו

לרפואת: רמי בן חוה הי"ו, רמי בן אסתר הי"ו, תקוה בת רחל ריקאס הי"ו,
ראובן בן יעריה הי"ו, גרשון חי בן רחל הי"ו, דוד וראובן בני שרית הי"ו,
אילה בת שושנה הי"ו, ישראל בן רימה הי"ו, מיכל בת אסתר הי"ו,
התנוקה נטע בת ג'והנה הי"ו

ולעילוי נשמת:
מזל בת מרים ז"ל, אליעזר בן רגינה ז"ל, ר' יהודה בן עישה ז"ל,
רחל רוחאם ללה בת נרקיס ז"ל, תמר בת רגינה ז"ל, עופר בן ציונה ז"ל,
רחל בת נגימה כוכבה ז"ל, לאה בת פנינה ז"ל, אילן בן מוזל ז"ל,
מרדכי צבי בן רגינה ז"ל, ר' יגאל בן מלכה ז"ל, יעקב בן ברטל ז"ל,
יהונתן בן מרים ז"ל, יוסף בן ציונה ז"ל, ר' יצחק בן נעימה ז"ל, תנצבה.